

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน
ของผู้ประกอบการในเขตภาคเหนือ

The sufficient economy and qualities of successful entrepreneur affecting sustainable business
operations of Northern entrepreneurs

พรชนก ทองลาด บัณฑิต บุษบา ชิตชนก วงศ์เครือ และณิชาภาพร จงกลกิจ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100
โทรศัพท์ 086-1808803 E-mail: iamnok119@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการในเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน องค์คุณของผู้ประกอบการ และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่าโมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยองค์ประกอบของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนประกอบด้วย การจัดการทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาสิ่งแวดล้อม องค์คุณของผู้ประกอบการ (Qualities of successful shopkeeper of business) ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญในธุรกิจ รู้จักสินค้า (shrewd) และถึงพร้อมด้วยแหล่งทุน (good credit rating) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ความรู้ การมีภูมิคุ้มกันตน ความมีเหตุผล ความพอประมาณ และคุณธรรม ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์พบว่าองค์คุณของผู้ประกอบการเป็นตัวแปรหนุนเนื่องซึ่งกันและกันกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

Abstract

The two objectives of the research about the concept of sufficient economy and qualities of successful entrepreneur affecting sustainable business operations of Northern entrepreneurs were 1) to study factors of sustainable business operations, factors of qualities of successful entrepreneur, and the concept of sufficient economy ; 2) to explore the relation of the concept of sufficient economy and the qualities of successful entrepreneur affecting sustainable business operations by using structural equation model to test the hypothesis. The results of this study were found that hypothesis model was consistent with the empirical data. The factors of sustainable business operations were consisted of economic management, social development, and environmental development. The qualities of successful entrepreneur were consisted of

expertise in business, shrewd, and good credit rating. The sufficient economy was consisted of knowledge with prudence, self-immunity, reasonableness, moderation, and moral. Meanwhile, the relation study revealed that the qualities of successful entrepreneur were variables reinforce each other with the concept of sufficient economy which affected directly to sustainable business operations.

Keywords: sufficient economy; qualities of successful entrepreneur; sustainable business operations

1. บทนำ

เป้าหมายทางธุรกิจยุคใหม่คือ การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน หรือสร้างกำไรอย่างถาวร การทำให้ธุรกิจดำเนินได้อย่างยั่งยืนในระยะยาวนั้นจำเป็นต้องเข้าใจองค์รวมของการพัฒนา ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับเป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม เพื่อสร้างความสมดุลที่มั่นคงได้ ในทางพุทธศาสนามีธรรมเพื่อความอยู่ดีกินดีทางเศรษฐกิจ เรียกว่าองค์คุณของพ่อค้าหรือหลักพ่อค้า (qualities of successful entrepreneur) ซึ่งในที่นี้คือผู้ประกอบการ และหลักการนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจขับเคลื่อนได้อย่างบรรลุเป้าหมาย จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าโมเดลแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการในภาคเหนือเป็นอย่างไร เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจในภาคเหนือมีโครงสร้างการผลิตอยู่ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการค้าส่ง ค้าปลีก สัดส่วนร้อยละ 19.6 19.3 และ 16.3 ของผลิตภัณฑ์ภาคเหนือตามลำดับ มีการกระจายตัวดีกว่าของประเทศที่กระจุกตัวอยู่ในภาคอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 38.6 การผลิตบางสาขามีความสำคัญต่อประเทศ เช่น เกษตรกรรม และเหมืองแร่ ผลผลิตทั้งสองสาขา คิดเป็นร้อยละ 20.2 และร้อยละ 11.4 ของผลผลิตสาขาเกษตรกรรม และสาขาเหมืองแร่ของประเทศตามลำดับ พืชสำคัญของภาคเหนือ เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าวและอ้อย มีปริมาณผลผลิตไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของผลผลิตทั้งประเทศ มีพืชที่สำคัญคือ ลำไย ลิ้นจี่ ทุเรียน กล้วยสุบ เหวอร์จิเนียร์ และเบอร์เลย์ หอมแดง และหอมหัวใหญ่ เกือบทั้งหมดผลิตในภาคเหนือ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิประเทศ และอากาศเหมาะแก่การท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักราคาเป็นครั้งคราวและถาวร ทำให้ธุรกิจบริการ เช่น การท่องเที่ยว รีสอร์ทและของที่ระลึกเป็นสาขาเศรษฐกิจสำคัญของภาคเหนือ [1]

จากลักษณะของภาคอุตสาหกรรมในภาคเหนือที่กล่าวมา จัดเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว จังหวัดลำพูน เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมของภาคเหนือ จังหวัดลำปางเป็นศูนย์กลางเขรามาิกแห่งอาเซียนของปี 2555 เป็นต้น จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนการค้าเงินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยเน้นการตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling) ว่าโมเดลสมมติฐานที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างไร

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาใน 2 ประเด็น คือ

1. องค์ประกอบของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน องค์คุณของผู้ประกอบการ และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ประกอบการในเขตภาคเหนือ
2. ความสัมพันธ์ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

3. การประมวลแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน มาจากแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของคณะกรรมการแห่งโลกด้านสิ่งแวดล้อมและองค์การสหประชาชาติ [2] โดยมีการพัฒนาที่ล้วนสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันในองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาเศรษฐกิจ (economy) คือการทำให้องค์กรมีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น กิจกรรมของท่านมีแนวโน้มเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาสังคม (social justice) คือการพัฒนาสมาชิกในองค์กรให้มีผลิตภาพสูงขึ้นปรับตัวรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกและวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติ มีระบบการจัดการทางสังคมที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น กิจกรรมของท่านใส่ใจในคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงาน และ 3) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (environment) คือการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล ตัวอย่างข้อคำถามเช่น กิจกรรมของท่านสนับสนุนพนักงานให้ตระหนักถึงภาวะโลกร้อน เป็นต้น

แนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ยังเทียบได้กับแนวทางการพัฒนาตามปรัชญาหลวง หรือแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข[3] คือ ความมีเหตุผล (reasonableness) หมายถึงการหาข้อมูลอย่างมีหลักการ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น เมื่อเกิดปัญหาทางธุรกิจท่านรู้ว่าจะหาข้อมูลอะไร ด้วยวิธีการใด เพื่อให้ปัญหาลดลง ความพอประมาณ (moderation) หมายถึงการกระทำที่เหมาะสม มีการประมาณการดำเนินธุรกิจภายใต้การรู้ศักยภาพของธุรกิจ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น มีการนำศักยภาพของธุรกิจมากำหนดความสามารถในการทำธุรกิจ และการมีภูมิคุ้มกันตน (self-immunity) หมายถึงการมองอนาคตอย่างมีหลักการภายใต้ฐานการเตรียมพร้อมในปัจจุบัน ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น มีความใฝ่รู้ เหตุการณ์รอบตัวที่กิจการของท่านเกี่ยวข้องอยู่ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้านความรู้ (knowledge condition, prudent and appropriate knowledge)หมายถึงการมีประสบการณ์การเรียนรู้ทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น มีความรอบรู้ในการซื้อขายสินค้าที่ตนดำเนินธุรกิจ และคุณธรรมต่าง ๆ (integrity condition, honesty, diligence, wisdom sharing, perseverance)หมายถึงคุณลักษณะภายในจิตใจที่งดงามเช่น ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ตัวอย่างข้อคำถามเช่น ยินยอมต่อผู้ทำงานหนัก ไม่ยอมจ้านง่าย ๆ ขณะเดียวกันในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนจะต้องมีหลักการประกอบการในที่นี้คือ องค์คุณของผู้ประกอบการหรือหลักพ่อค้า (qualities of successful shopkeeper or business) มาจากหลักพุทธศาสนาด้านเศรษฐกิจ มีธรรมเพื่อการอยู่ดีทางเศรษฐกิจ[4] ประกอบด้วย 1) ตาดี หรือจักขูมา (shrewd) คือการรู้จักสินค้า คู่สินค้าเป็น พร้อมทั้งสามารถคำนวณราคากะทุนเก็งกำไร แม่นยำ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น กิจการของท่านรู้จักสินค้าที่ทำการซื้อขายเป็นอย่างดี 2) การรู้แหล่งซื้อขาย คือการรู้ความเคลื่อนไหวความต้องการของตลาด มีความสามารถในการจัดซื้อจัดจำหน่าย (capable of administering business) ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น กิจการของท่านรู้ใจและรู้จักเองใจลูกค้า และ 3) การเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจในแหล่งทุน (good credit rating)หรือ นิสัยสัมพันธ์ คือการถึงพร้อมด้วยแหล่งทุนที่อาศัย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น กิจการของท่านมีเครดิตดีสำหรับแหล่งเงินทุน

จะเห็นได้ว่าความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนย่อมเป็นผลมาจากผู้ประกอบการ ซึ่งควรมีความสามารถทางการจัดการและประสบการณ์ [5] การเป็นนักปฏิบัติการ มุ่งมั่นในเป้าหมาย หรือกระหายความสำเร็จ และในบางครั้งอาจจะละเลืกข้อกำหนดหรือกติกา [6] นอกจากนั้นยังมีการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับผู้ประกอบการ ทำให้พัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้ และยังประสบผลสำเร็จในการฝ่าฟันวิกฤตเศรษฐกิจในปี 1977 ทำให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพของงานสูงขึ้น [7]

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงเน้นแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยศึกษาใน 3 องค์ประกอบ ซึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังเทียบได้กับเป้าหมายของปรัชญาหลวง ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม ความมีเหตุผล พอประมาณ และภูมิคุ้มกัน จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนที่มีคุณลักษณะ คือเป็นคนตาดี รู้แหล่งซื้อขาย และถึงพร้อมด้วยแหล่งทุน

สำหรับมาตรประเมินค่าทั้งหมดนี้ในการศึกษานี้ใช้มาตรประเมินค่า 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากจะเป็นผู้ประกอบการที่มีการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ได้นำปรัชญาหลวงมาใช้มาก และมีหลักการพ่อค้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจมาก

4. วิธีดำเนินงาน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนกับพาณิชย์จังหวัดในเขตภาคเหนือจำนวน 18,647 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) มีขนาดตัวอย่าง 376 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิธีการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างมีขั้นตอนดังนี้

1. ประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ และการดำเนินธุรกิจ

อย่างยั่งยืน จนเกิดกรอบแนวคิดหรือกรอบทฤษฎีในตัวแปรที่จะศึกษา ในที่นี้คือโมเดลการวิจัย

2. การระบุโมเดล (Model specification) โดยการวาดไดอะแกรม แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในไดอะแกรม

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เป็นตัวแทนที่ดี และมีจำนวนเพียงพอ ดำเนินการเก็บข้อมูลและตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล

4. เขียนคำสั่งและให้โปรแกรมประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล

5. ตรวจสอบผลการวิเคราะห์หรือการประมาณค่าพารามิเตอร์ที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ภายใต้เกณฑ์วัดความสอดคล้องคือ χ^2 ($P > 0.05$), GFI มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90, AGFI มีค่าไม่น้อยกว่า 0.90, RMSEA มีค่าไม่น้อยกว่า 0.08

6. หากโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ต้องมีการปรับโมเดลและวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ จนกว่าจะได้โมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

7. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย

5. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากโมเดลสมการโครงสร้างพบว่าโมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าสถิติวัดความสอดคล้อง คือ Chi-square = 18.4 ที่ df = 35 ; p-value = 0.06995 ; RMSEA = 0.036 GFI = 0.97 และ AGFI = 0.94 ในผลการศึกษาและอภิปรายผลจะเน้นตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบ

องค์ประกอบของการดำเนินธุรกิจมี 3 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading; fl) จากมากไปน้อยคือ การจัดการด้านเศรษฐกิจ (fl = .86) การพัฒนาสังคม (fl = .69) และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม (fl = .68) แสดงว่าทั้ง 3 องค์ประกอบสามารถอธิบายความเป็นการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนได้ ซึ่งเป็นไปตามคณะกรรมการการแห่งโลกด้านสิ่งแวดล้อมและองค์การแห่งสหประชาชาติ [2]

องค์ประกอบของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อยคือ ควรมีภูมิคุ้มกันที่ดี (fl = .87) ความรู้ (fl = .87) ความพอประมาณ (fl = .84) ความมีเหตุมีผล (fl = .79) และคุณธรรม (fl = .62) แสดงว่าทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายความเป็นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือปรัชญาหลวง [3]

องค์ประกอบขององค์คุณของผู้ประกอบการ มี 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อยคือ การจัดการทางธุรกิจหรือมีความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ (fl = .85) ตาดีหรือรู้จักสินค้า ดูของเป็น กะแก่งทุน กำไรแม่นยำ (fl = .78) และถึงพร้อมด้วยแหล่งทุน (fl = .76) แสดงว่าทั้ง 3 องค์ประกอบสามารถอธิบายความเป็นองค์คุณของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามหลักความอยู่ดีกินดีทางเศรษฐกิจของพระธรรมปิฎก [4]

2. ด้านความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

จากโมเดลสมการโครงสร้างพบว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและองค์คุณของผู้ประกอบการ ล้วนมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน หมายความว่าองค์คุณของผู้ประกอบการทางด้านความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ การถึงพร้อมด้วยแหล่งทุน และการรู้จักสินค้าเป็นอย่างดี ล้วนแต่อาศัยซึ่งกันและกันในด้านความรู้ การมีภูมิคุ้มกัน ความมีเหตุมีผล พอประมาณ และมีคุณธรรม

โดยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่ส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ที่มีการจัดการทางเศรษฐกิจ มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด สะท้อนว่าเป้าหมายการดำเนินธุรกิจยังมุ่งเป้าสู่ความสามารถในการทำกำไร ที่มุ่งผลผลิตที่เป้าหมาย (output) มากกว่าการพิจารณาที่กระบวนการ (process) ซึ่งค่อนข้างแตกต่างจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ เช่น เน้นความสมดุลยั่งยืน มองรอบด้าน หรือการสร้างคนให้คิดเป็น สร้างคนดี คนเก่ง ถึงแม้ว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่ส่งผลทางต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน แต่กลับพบว่าเป็นตัวแปรหนุนเสริมซึ่งกันและกันกับองค์คุณของผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดหลักการประกอบการที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น โดยองค์คุณของผู้ประกอบการทั้ง 3 องค์ประกอบ ล้วนส่งผลทางตรงต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบที่สำคัญพบว่าหัวใจสำคัญของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จคือการกระหายในความสำเร็จ [5] จึงทำให้เส้นทางความสัมพันธ์ขององค์คุณของผู้ประกอบการส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ Siropolis [5] เสนอว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมีความสามารถทางการจัดการหรือประสบการณ์ หรือผู้ประกอบการต้องเป็นนักปฏิบัติการณ์ มุ่งเน้นในเป้าหมายเพื่อความสำเร็จของงาน [6]

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้าง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง องค์คุณของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่าโมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เป็นตัวแปรหนุนเสริมซึ่งกันและกันกับองค์คุณของผู้ประกอบการทั้ง 3 องค์ประกอบ และ องค์คุณของผู้ประกอบการยังมีผลทางตรงต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งสามารถทำนายได้ถึงร้อยละ 77

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนนั้นจะต้องพัฒนาองค์คุณของผู้ประกอบการทั้งความชัดเจนทางธุรกิจ การรู้จักสินค้า ดูของเป็น และถึงพร้อมด้วยแหล่งทุน โดยองค์คุณของผู้ประกอบการทั้ง 3 ตัว จะมีตัวแปรหนุนเนื่องให้ดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน จะต้องอาศัยปรัชญาหลวง ทั้งการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และคุณธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จะมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ เช่น สร้างความสมดุล ยั่งยืน มองรอบด้าน หรือสร้างคนให้รู้จัก สร้างคนดี คนเก่ง ถ้านำหลักการนี้ไปพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) ก็จะทำให้เกิดการมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ ดังนั้น แนวทางที่จะพัฒนาในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปศึกษา เช่น การพัฒนาศักยภาพของ

องค์กร กระบวนการปลูกฝังจิตสำนึก ปรับปรุงมาตรฐานบริษัท ภิบาล เป็นต้น

2. เมื่อค้นพบจากประเด็นข้อแรก สามารถนำข้อมูลจากการมุ่งเน้นกระบวนการมาพัฒนาเป็นตัวแบบหรือโมเดล เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างจะทำให้ได้การต่อยอดความรู้ต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเหนือ. ค้นจาก <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/North/EconConditionS/Economic>.
- [2] World Commission on Environment and Development. (1987). Our Common Future. Oxford and New York : Oxford University Press.
- [3] ศูนย์การศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. (2549). แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [4] พระธรรมปิฎก. (2543). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (Dictionary of buddhism). กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [5] Siropolis, Nicholas. (2001). Small Business Management : A Guide of Entrepreneurship. New Jersey : Houghton Mifflin Company.
- [6] K.Y. Kao, Raymond, and Liang, Tan Wee. (2001). Entrepreneurship and Enterprise Development in Asia. Singapore : Prentice Hall.
- [7] Puntasen, A., Premehven, S. Keitdejpunya, P. (2003). Application of the royal thought about the Sufficiency Economy in SME's. Bangkok : Thailand Research fund.